

[Tholstrup.]

De store stigninger på råvarepriserne har imidlertid ikke nået at forplante sig nedefter med fuld virkning på færdigvarerne. Derfor ville fornuftige købmænd i dag gå over til at købe sådanne færdigvarer, som endnu ikke er undergået væsentlige stigninger, men som man med sikkerhed kan regne med vil stige betydeligt, selvom visse af de nævnte råvarer igen skulle gå ned i pris, f. eks. ved at de høje priser fremtvinger øget produktion, eller ved at Amerika standser sine store indkøb til krigslagre. På de fleste områder har Amerika købt det, man havde planlagt, således at indkøbene i fremtiden begrænses til selve forbruget. Det har da også givet sig udslag i, at noteringerne på metaller, bomuld og gummi i længere tid har ligget nogenlunde roligt. Kun nye alvorlige internationale begivenheder vil være i stand til for alvor at sætte disse stigninger i gang igen.

Men vi ser, at færdigvarerne stiger, at f. eks. automobilpriserne nu er ved at stige. Danmark har ikke udnyttet den mulighed, der var, for at forny vor vognpark. Også her må vi se med misundelige blikke på Sverige, som alene i 1950 har importeret 50 000 automobiler eller 10 gange så mange som Danmark. Vi har i år forøget tobaksimporten med 63 mill. kr. Det har vi råd til, ikke en eneste røst taler om nedskæring her, men de 10 000 biler, vi kunne have fået for de samme penge, har vi ikke råd til, sålænge vi har en vareforsyningslov. Da retsforbundet ikke er repræsenteret i vareforsyningsudvalget, vil jeg benytte lejligheden til herfra at anbefale at sætte bilerne, først og fremmest last- og varebiler, på friliste uden forbehold, så vi kan få fornyet vor nedslidte vognpark, inden priserne stiger altfor voldsomt. De nuværende omsætningskatter vil virke som en alvorlig bremse på, at der sker import af personbiler ud over alle grænser, og hvis man i dag gav tilsagn om, at omsætningskatterne blev trappet af over f. eks. tre år, således at bilerne blev 1 000—2 000 kr. billigere i indregistreringskat for hvert år, ja, så ville der slet ingen fare være ved at sætte bilerne på friliste.

Det ville også være godt, hvis vi satte konfektioneret tøj på friliste, så der kunne komme virkelig konkurrence og de 20 pct.s

prisnedgang, som vareforsyningsudvalget har lovet, kunne blive til virkelighed.

Hertil kommer en masse andre varer, som vi har foreslået sat på friliste, med bygningsmaterialerne og maskiner og værktøj i spidsen.

Det nye er de forventede, men dog ikke endnu igangsatte allokationer, men forslaget indeholder her en generel bemyndigelse til handelsministeren, som retsforbundet ikke kan gå med til. Det er vareforsyningsloven, som efter vor opfattelse er hovedårsagen til det skæve bytteforhold, så den bør væk eller i hvert fald indskrænkes til at gælde overfor de varer, der er eller bliver allokateret, for at forhindre importmonopoler, der kan udnyttes af den enkelte på bekostning af befolkningen. Vareforsyningsloven omfatter jo også store dele af eksporten, og den er der ingen grund til at lægge hindringer i vejen. Det gør vi så storartet i organisationerne, meget mere end nok. Men en bemyndigelse vedrørende allokaterede varers fordeling og produktionsregulering bør ikke ligge i en enkelt mands hånd. Det må være rigsdagen, der for hver enkelt vares vedkommende afgør, hvortil allokaterede varer må anvendes eller ikke anvendes. Det drejer sig i øjeblikket om 2 eller 4 varer, der er fare for skal blive allokateret — ja, der tales om, at man måske kommer op på 10—12 forskellige vigtige råvarer. Hvis allokationen er betinget af anvendelsesklausuler, må disse naturligvis overholdes.

Vi mener derfor, at loven bør laves helt om og kun omfatte disse forhold. Skulle der komme nye allokationer, medens rigsdagen er hjemsendt, vil det være naturligt at søge parlamentarisk tilslutning hos vareforsyningsudvalget, som så må tage ansvaret for sådanne produktionsreguleringer. Vi har før set, at en minister, der havde en bemyndigelse, handlede stik imod folketingsflertallet og flertallet i vareforsyningsudvalget, f. eks. ved den ulyksalige tilbageførsel af frilistevarer til bunden liste, som har medført tilrettevisninger fra den gruppe, vi samarbejder med under Europaoverenskomsten.

Lovforslagets § 1, pkt. 1 og 2, handler om forhøjelse af gebyrerne for at opnå dækning for udgifterne. Disse gebyrer må betragtes som en slags indførselstold, man uden videre har hængt på, og det er i højeste grad tvivlsomt, om dette forslag kan stå for en